

Микола Костенко

КОТИТЬСЯ ДОЛЯ СОНЯЧНИМ СЛОВОМ

Володимирові Мирному – 80

Отже, ветеранові поезії – 80.
Вік молодого кряжистого дуба.

Майже тридцять тисяч обертів побіля Сонця – і це головна причина постійної сонячної освітленості його лірики. Вся її тональність, вся вишукана глибинність і розмаїтість (а він таки переважно лірик) зіткана з витонченої пряжі космічної енергії, якою щедро обдарований полтавський поет. Десятки книг створив він за ці роки, і навіть у кожній їх назві – багато відтінків буття, розкіш почуттів, неабиякий талант і щедра розкриленість: «Криниця», «Матіоли», «Вечірнє поле», «Монолог землі», «Літні зорепади», «Світло берези», «Багряне гроно горобини», «Надія, Віра і Любов», «В дорозі до храму», «Теплий дощ у неділю», «Сурмачка», «Сто поезій про кохання», «Життя по колу йде...», «Стукати у брами...». «В коронах інею тополі...» та «Янголи ридали в небесах» – зовсім свіжі, тільки-но з друку. І це ще не все. Двічі було й «Вибране», були й критичні нотатки, і глибокий за суттю спостережень «Денник», у якому теж відтінено деякі вагомні задумки. Отож неймовір-

но плідний на гарне поетичне слово наш Володимир Мирний.

Поціновувати поезію, особливо ліричну, надзвичайно важко. Як описати стан душі зачарованого поета? Які існують незатерті епітети для такого космічного явища, як Божий дар? Усяка критика хибує на довільність, суб'єктивність, а то й нещирість, коли йдеться про літературний талант. Ким це дано? Ось Володимир Мирний – світлий, натхненний, винахідливий у слові, працьовитий і зараз, як і колись було, у молоді роки, та, зрозуміло ж, мудріший, ощадливіший у слові, але й до біса оригінальний вишуканою образною системою. Ось як зроджуються майже пісенні рядки:

Торкають клени зірку молоду,
Що виплива у синю висоту.
А бересток зажурений: до неї
Йому не дотягтися на біду.
Ти стала горда, як весняний грім,
І сміх даруєш іншим, молодим.
Невже згоріло все – й не дотягнуся
До тебе я хоч поглядом своїм?

І вже не асонансом, а таки м'яким дисонансом шелестить поміж сторінками книги «В коронах інею тополі...»:

Я в юності обходив тебе, тишо.
Я рвавсь туди, де вітер даль колише.
Де все кипить,
Де все гримить,
Де грози оди пишуть!
А нині тиша ходить коло хати.
Її мені так гарно наслухати.
Вона мені
(Немов у сні...)
Осінньому – як мати.

Володимир Мирний побачив багато і насіяв чимало. Його вірші не вкладаються в певні обойми розділів – вони плавко перетікають з одного смислово-почуттєвого утворення до іншого, розсувають умовні часові межі (хоч поет і ставить доволі густо дати написання), і вельми схожі на великий український рушник, на якому рясно вишито і зорі, й дощі, і тумани, і хлібні ниви, й вербові котики, і птахи, і родове дерево, над яким – наче золоті мінливі корони – кохані очі то далеко, то зовсім близько, то вкриті пасмугами зрадливої долі... Людське щастя в нього не одномірне, частіше – просто не поясненне, таке ж примхливе, як і та словесна тканина, що до неї вдається наш лірик:

В чебрецеві сутінки піду я
За млини, за яблуневий сад,
Де зоря на заході квітує
Молода, як вранішня роса.

Буде пахнуть пролісками жито,
Полове поклониться до ніг...
Мила, мила, як без тебе жити,
Без очей замріяних твоїх?

Де живеш ти, всміхнена сокирко,
Із людьми у доброму ладу?
Між хмарин знаходить зірка зірку.
То невже тебе я не знайду?

Це ще рік аж 1953-й! Багато втекло води з того часу. А літепло вчувається й досі: лірична хвиля Володимира Сосюри й Андрія Малишка, срібні октави Павла Тичини й Максима Рильського відлунювали в рядках чи не кожного молодого поета того часу. То ж не обминули вони й схвильовані почуття Володимира Мирного. Через усе його творче життя пройшло літування в Супротівній Балці Новосанжарського району, де він народився, й далі – вже в Чорнухах, де й школу закінчив і звідки подався до Льова, щоб там здобути вищу освіту в університеті імені Івана Франка. Мальовниче карпатське стозвуччя теж учувається в його мелодійному ряд-

ку. А далі – вчителювання в Рівненській та Полтавській областях, глибоке зацікавлення станом пам'яток історії та культури, що зрештою

привело його на довгі роки до Полтавського краєзнавчого музею імені В. Кричевського. Тож не дивуймося, звідки в нього цей нестримний потяг до рідної старовини, до козацької епохи, до загадок природи, до священного таїнства людської краси, до філософського осмислення ззовні наче буденних явищ життя, вибору

людиною серцевих шляхів, до грандіозної побудови лабіринтів внутрішнього світу. Тих лабіринтів, до речі, що вказують на приховану химерну природу самого поетичного таланту.

Не дай мені зневіритись в тобі,
Не дай зневіритись в твоїй любові.
Нехай бере в обійми голубі
Мене цей світ, ці мерехти шовкові.

Нехай прекрасне все, що в ньому є,
Мені лягає на святкову душу.
Радіти мушу і страждати мушу.
Не розлюби ж мене, життя моє...

Це нюансування – від глибокої української поетичної школи, що зазначив, перебуваючи в Полтаві, видатний наш поет Микола Вінграновський. Це ота глибинна традиція поетичної майстерності, котра виразно промовляє і про суто національну рису завбачливого наслідування одвічного мелосу нашого народу. Це коріння пращурне, прабатьківське. І, як це завжди водилось у нашій поезії, й у Володимира Мирного над усім огромом почуттів – образи Матері, дружини, сестри, доньки, онуки. Наструненість на милі жіночі образи – в нього просто надзвичайна. Навіть в оцьому етюдному накиді бачимо переповненість поетового почуття до Матері:

Як ти часто зайнятий лиш собою –
Своїми віршами, своєю журбою!
А десь поруч по хаті та ходить мати,
Ладна тебе й диханням зігрівати.

Глянеш нишком – і душу тобі обпалить
Її тиха натомлена сивина.
В ній і біди твої, і злети, й провали.
Ти молися на неї... Не вічна ж вона.

У цьому ряду сокровених розмислів – і «Пісня матері» (Українським матерям, чії сини-герої загинули в зоні АТО). Її, цю пісню, важко й переказати – зіткана вся вона з болю, що пронизав і вразливого поета:

Вже не почую «Мамочко...»
Тепер ви в чорних рамочках.
Ой ви, сини – три явори,
Зведіться понад травами...

Про цю путінську війну проти України Володимир Мирний написав небагато (більше асоціацій у нього про Велику Вітчизняну), але ж пронизливо – неймовірно. Хто ще так засудить ворога, як не всемогутнє слово?

І ми, вкраїнці, кажем гордо
Своє, повторене стократ:
Брехнею світ великий пройдеш –
Та не повернешся назад.

І на обкладинці його нової поетичної книги «В коронах інею тополі...» – наші танки на марші, синьо-жовте знамено на передньому майорить – щемно, гордісно і трохи боляче: яка ж доля жде там, на полі бою наших синів і онуків? Та чи й скоро тій триклятій війні кінець? Туманні перемовини з ворогом, туманні чужі зобов'язання, та не туманні переважно однієї сторони – української...

Друга свіжа книга Володимира Мирного – «Янголи ридали в небесах. Оповідання. Афоризми. Критика. Поезія в прозі». Тут він – дещо інший, фактографія-бо зобов'язувала, лаконічніший, скупий на поетичну стилістику. Та й лет думки стриманіший, місцями слова наче спаяні, злютовані із вражаючим змістом. Його оповідання слід би рекомендувати до читання у школах – в них ціла наука життя. Точність факту і виразу – це і є верхній поверх майстерності письменника. Перші сторінки книги – це вступне слово голови обласного осередку «Просвіти», недавнього народного депутата Миколи Кульчинського, за ним – розлогий роздум про засадничі моменти у творчості Володимира Мирного метра критики і літературознавства Миколи Степаненка. Очевидно, ця стаття сколихне сумління й увагу інших дослідників поетичної творчості нашого майстра – будемо сподіватися, оскільки раніше такої уваги не відчувалося.

Є в цій гарній книзі й роздуми автора про майстрів-письменників: Панаса Мирного, Григорія Сковороду, Олександра Ковіньку, Григора Тютюнника, Василя Симоненка, Миколу

Вінграновського, Володимира Лучука... А ось його денник «На зорі тисячоліття» – річ зовсім особлива: враження мінливим потоком, дата за датою, виважено, лапідарно – враження найголовніші для нього за понад десять років (2001–2012). Опускається лиш одна немаловаж-

Володимир Мирний

Янголи ридали в небесах

Оповідання. Афоризми. Критика. Поезія у прозі

на деталь – автор ніде жодним словом не прохлюється про свою роль у виживанні обласної письменницької організації, якою він керував майже десять років – у період занепаду громадських засад у суспільному житті країни, охопленої квазідемократичними перетвореннями 1990-х років... То був обвальний період – і в житті письменників теж. Щоправда, він і досі продовжується, але ця тема вже для іншої книги.

Де сьогодні перебуває поет Володимир Мирний? Звичайно ж, у дорозі, на шляху до свого вдячного читача, який, слід сподіватися, все ж таки не переведеться.

...Знову і знову беру із шафи його книги, які в мене, здається, всі. За багато років – наче розсіяне світло. Своєрідний фокус життя однієї талановитої людини. Затишно в аурі цих книг, погідно почувуюся з його добірним словом. Дуже вдячний долі, що колись мене звела з ним на одному – рідному – літературному полі.

Щастя Вам в усьому, мій поважний Друже!
І неодмінно – нових прегарних поетичних книг!

